

בענין צרת סוטה

מתייבמת אף דכתיב בה טומאה וסוטה ודאי אינה חולצת דמאי שנא ותירץ דסוטה פטורה מגזה"כ לאיש אחר ולא ליבם הילכך פטורה לגמרי וכיון דכתיב בה טומאה כעריות צרתה כמותה אבל במחזיר גרושתו כיון שלא פטרה הכתוב חייבי לאוין כנו חליצה ויבום, ואי משום דכתיב בה טומאה לא בא הכתוב לעשות צרה כמוה, וצ"ע בדבריו דכיון דכתיב בה טומאה למה לא תפטר לגמרי כשאר עריות שפטורות ופוטרות צרותיהן, ואי נימא דשאני דין טומאה דסוטה מה מועיל דין טומאה לפטור צרתה, כיון שאינו מועיל לגבי הסוטה עצמה לפוטרה מה מהני לה אצל צרתה.

ואשר נראה לומר בזה דמה דדין ערוה דסוטה אינה פוטרתה מיבום דפטור יבום

עיין בספר הזכות ריש יבמות שהביא שיטת הראב"ד דסוטה חולצת ולא מתיבמת מדאורייתא, וכבר תמהו עליו דמהגמ' כיבמות דף י"א: מבואר להדיא דסוטה פטורה מחליצה דטומאה כתיב בה כעריות, ועיין בכיאו"ד הגר"א אה"ע (סי' קע"ג סעי' יא) שכתב דהראב"ד סבר דהוי מח' הסוגיות דהגמ' בסוטה דף ו. דפטרה סוטה מיבום מגזה"כ לאיש אחר ולא ליבם דחולצת ולא מתייבמת, הוי דחליצה איכא, דתוס' שם ד"ה צרה סבר דבגמ' מדובר בסוטה ספק אבל סוטה ודאי אינה חולצת כל עיקר, אבל הראב"ד סבר דסוטה ודאי חולצת ולא מתייבמת וכענין גם לדין דטומאה כתיב בה כעריות לפטור צרתה, והנה עיין בחי' הרמב"ן שכתב כעין סברא זו לתרץ למה מחזיר גרושתו לכו"ע חולצת ולא

אבל בכדי שיהא הצרה חשובה כצרה בעינין שיהא דין ערוה, דצרתה כמוה הוי דין בעריות אבל אחר שחלה עלי' שם סוטה הפטור הוא מגזה"כ דלאחר ולא ליבם אבל מה דבעינן לדין ערוה הוא כדי שיחשב כצרה ושיתול השם סוטה על הצרה וכמו שכתבנו.

והנה עיין ברשב"א שכתב דמה דבעינן לכי' קראי לאחר ולא ליבם וגם דסוטה פטורה דטומאה כתיב בה בעריות, וז"ל דרב לאו ודאי על איש אחר בלחוד סמוך דאי לא דכתיבא טומאה גבי סוטה ודאי לא הוי פטרי' לה מיבם כלל ואע"ג דכתיב לאיש אחר משום דיבם נמי לגבי אח אחר דמי, וכדאמרי' בפרק האשה שנפלו נכסים גבי שומרת יבם אלא השתא דכתיבא בה טומאה כעריות דרשי' האי לאיש אחר ולא ליבם וכו', ודבריו תמוהין דאיך דין דסוטה הויא כערוה מגלה שהיבם לא חשיב כאחר.

ונל"פ דמה דסוטה אסורה ליבם צ"ב שהרי ודאי האי סוטה שייך רק לבעל ומה ענינו כלל ליבם ונ"ל דסוטה אינו רק איסור ביאה לבד, אלא שהאישות אוסרת ונתהפכה האישות לאישות האוסרת, דהבא על סוטהו אחר גרושין אינו לוקה דיסוד האיסור הוי איסור אישות ולא איסור ביאה לבד, ולכן שייך גם ליבם שהרי אי הוי איסור ביאה לבד זהו שייך רק לבעל אבל כיון שכל האישות נתהפכה לאיסור והאישות אוסרת זה חל גם לגבי יבם שהרי זיקה הוי דין אישות ולכן חל הדין בזיקה דהוי אישות האסורה ופטורה מגזה"כ דלאחר ולא ליבם דכיון דהוי דררא דאישות המת לא חשיב אחר, ואפי' אי זיקה הוי אישות היבם מ"מ המחייב הוי אישות של אחיו המת, ולכן אף דהיבם ודאי הוי גברא אחר אבל לענין האישות לא חשיב אחר, ולכן בסוטה דהוי איסור אישות חל הך דינא דלאחר ולא ליבם.

להראב"ד אינו תלוי בשם ערוה אלא דאין זיקה חל בערוה כיון דאין קדושין תופסין בה אבל בסוטה דקדושין תופסין בה חלה הזיקה, וכן מבואר ברמב"ם פ"ו מיבום ה"ט וז"ל ולקחה לו אשה פרט לערוה שאין לו בה לקוחין כיצד יבמה שהיא ערוה על יבמה... ה"ז פטורה מן החליצה ומן היבום ואין לו עלי' זיקה כלל שנא' ולקחה לו לאשה ויבמה מי שראוי ללקוחין וקדושין תופסין בה היא זקוקה ליבום עכ"ל, ועיין בתוס' ריש יבמות ד"ה ואחות שהקשה דנדה תאסר ליבום ותירץ דנדה אסורה לכ"ע ושאי משאר עריות, וכונתו דנדה אינה ערוה, ומבואר דתוס' חולק על הר"ם בזה שהרי להרמב"ם אפי' אם נדה הויא ערוה אבל מ"מ לא תפטור עצמה מיבום שהרי קדושין תופסין בנדה, וממה שהצריך תוס' לתרץ דנדה לא הויא ערוה מבואר דחולק על הרמב"ם בזה.

והנה מה דצרת ערוה פטורה מן היבום נראה דאינו דין מסוים ביבום אלא דהוי דין בעריות דצרת ערוה נעשית כהערוה ומה שפטורה מן היבום הויא מדין ערוה שדין ערוה של היבמה חלה להצרה, וכן מוכיח מרן הגרי"ז מהגמ' ביבמות דף ג: דאיתא יכול שאני מרבה אף שש עריות חמורות מאלו שיהו צרותיהן אסורות אמרת מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה וחיביבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת ואפשר לינשא לאחים וגו' יצאו שש עריות חמורות מאלו, הרי דהגמ' הצריכה לימורד בפ"ע שלא לאסור צרת שש עריות אף דלא שייך גבם כלל דין יבום הרי דהוי דין בעריות דכה"ת כולה דצרתה כמותה, ולפ"ז י"ל דמה דבעינן לדין טומאה לפטור צרת סוטה היינו משום דמה דצרת ערוה פטורה אינו מטעם דהערוה פוטרת צרתה אלא דהצרה פטורה מעצמה שחלה הדין ערוה עלי' ופטורה מדין ערוה, אבל מה שצרתה כמוה אינו דין בפטור יבום אלא דנעשית הצרה ערוה ולכן בסוטה אף שהיא עצמה פטורה מגזה"כ לאחר ולא ליבם

ונראה דמה דקאמר הרשב"א דסוטה
חשיבא דין ערוה מוכיח דהוי איסור אישות
ולא רק איסור ביאה לבד, שהרי דין ערוה הוי
או בקרובות, שאסורה לזה ומותרת לזה או
באשת איש, דאשת איש הוי דין ערוה שאסורה
אכולי עלמא, והנה אי סוטה היתה איסור ביאה
לבד, כמו בפסולי קהל דהוי איסור ביאה לבד,
לא הוי איסור ערוה שהרי אינו איסור קורבה
וצ"ל דמה דמשהו להאיסור לאיסור ערוה הוי

מטעם דהאישות נהפך לאישות האסורה,
והאישות שיש לבעל בה אוסרתה ולכן זהו
דמחשיבה לדין ערוה אבל אי הוי איסור ביאה
לבד לא הוי התורה מחשיבה לדין ערוה, וזהו
מה דקאמר הרשב"א דהדין טומאה מגלה דהוי
איסור אישות ונכלל בגזיה"כ דלאחר ולא ליכס,
דהוי דין החל באישות ולכן לא חשיב היכס
כאחר.